

[Erik Appel.]

kun at gælde Dansk, skriftlig og mundtlig; Skrivning og Regning. Overbeviser denne Prøve ikke om Undervisningens Forsvarlighed, kan der paalægges Hjemmet en ny Prøve efter 3 Maanedes Forløb. Er Resultatet da det samme, skal Børnene henvises til den offentlige Skole. Der skulde egentlig i Ændringsforslaget have staaet „eller til en anerkendt Privatskole“; disse Ord er ved en Fejltagelse bortfaldet, men de vil blive sat ind ved et Ændringsforslag til tredje Behandling.

Jeg har hermed gjort Rede for Ændringerne og de bagved liggende Motiver.

Jeg skal sluttelig udtale, at de økonomiske Virkninger for de enkelte Friskoler vil blive meget forskellige. Nogle vil faa deres Udgifter nedsat, andre vil faa dem forhøjet; det afhænger af, om de hidtil har givet deres Lærer den i Lovforslaget krævede Mindsteløn eller ikke. For Lærerne betyder det en sikker Hævning af Lønnen. Det svarer ganske til, hvad man tilsigtede med den sidst vedtagne Højskolelov for Højskolelærernes Vedkommende. Det kan beklages, at en saadan Hævning i frie Virksomheder skal fremkaldes ad Lovgivningens Vej, men der er næppe noget at sige til, at Lovgivningsmagten, naar den uddeler rundelige Tilskud til Virksomheder, forlanger, at Dele af Tilskudsbeløbene tildeles de i Virksomheden arbejdende Mænd og Kvinder. Den højere Løn til Lærere i Friskolerne vil give dem bedre Muligheder for at gennemføre en fyldigere Uddannelse, og forhaabentlig vil de føle en Forpligtelse over sig i denne Retning.

Jeg maa i denne Sammenhæng pege paa Spørgsmaalet om Oprettelsen af en fri dansk Lærerskole med en til de nuværende Seminariers svarende Uddannelsestid. Skulde der i nærmere Fremtid blive rettet Henvendelse til Lovgivningsmagten om Rejsningen af en saadan Lærerskole, er det mit Haab, at den maa møde samme Velvilje som den, der nu er blevet Friskolen til Del.

Med Henblik paa det uoverskuelige i den økonomiske Indvirkning paa den samlede Friskole foreslaas Løven revideret senest i Samlingen 1952—53.

Med disse Ord skal jeg anbefale Lovforslaget til Vedtagelse med de af den højtærede Undervisningsminister foreslaaede Ændringer, som er tiltraadt dels af hele Udvalget, dels af Udvalgets Flertal.

Inger Merete Nordentoft: Ved første Behandling af dette Lovforslag udtalte jeg en Anerkendelse af de bestaaende Friskoler,

dels af den store Indsats, Friskolen har gjort i den danske Skoles Udvikling, dels af det Arbejde, der stadig finder Sted ved Skolerne, skønt jeg maa fastslaa, at Friskolens Indflydelse paa den offentlige Skole ikke har nogen Betydning i Øjeblikket. Men vi mener, at det er af meget stor Værdi, at Forældre, der ønsker en Friskole for deres Børn, ogsaa maa gøre en økonomisk Indsats, og vi er, som jeg sagde ved første Behandling, imod de flydende Skolepenge, idet de i høj Grad kan være med til under uheldige Forhold at undergrave den offentlige Skole, den Skole, som jeg er sikker paa, at alle Partier her i Salen ønsker at yde den største og varmeste Støtte. Vi har derfor stillet et Ændringsforslag, idet vi har ønsket, at der skulde være en Karenstid for Oprettelsen af nye Friskoler. Vi er bange for, at det øgede Tilskud, der nu gives Friskolen af det offentlige, skal medføre en usund Vækst af Friskolen Landet over. En saadan usund Vækst vil betyde en Fare for Folkeskolen i Øjeblikket. Kommunerne staar over for et stort Skolebyggeri, og man kunde tænke sig, at enkelte Kommuner i Stedet for at sætte et saadant stort Byggeri i Gang vilde understøtte Oprettelsen af en Friskole; det vilde være billigere for Kommunen.

Desværre kan man tænke sig, at Friskoleundervisningen kan blive misbrukt af Forældrene, idet de har Mulighed for at tage Børnene ud af den offentlige Skole, før de har naaet den Alder, da de er fri for Undervisningspligten. Det er en Fare ikke mindst i Øjeblikket, da der er Mangel paa Arbejdskraft. Endelig er vi bange for, at Friskolen skal kunne blive en pædagogisk Sovepude for den offentlige Skole. Vi hørte ved første Behandling Undervisningsministeren og forskellige af de andre Partiers Ordførere udtale, at Forsøgsvirksomhed skulde finde Sted ved Friskolen, og det ærede Medlem Hr. Erik Appel fremførte lige nu den Tanke, at Friskolen skulde sætte de nye pædagogiske Tanker ind i den danske Skole. Men man skal ikke overdrage det pædagogiske Forsøgsarbejde til Friskolen; det er en Forpligtelse, der paa hviler den offentlige Skole, en Forpligtelse, vi nu oven i Købet gaar med til ved at ratificere den internationale Pagt, der foreligger for Rigsdagens Medlemmer i Øjeblikket.

En anden væsentlig Hindring for vor Støtte til Lovforslaget i den Form, det har, er den Betydning, Løven kan faa for de tysksprogede Skoler i Sønderjylland. Den vil give dem en Støtte, der gaar ud over